

LOKALI

IL-MALTIN... BIT-TIENI L-OGHOLA RATA TA' GHEJJJA WARA X-XOGHOL



Il-Professur, Godfrey Baldacchino

Indikaturi li ħargu minn stħarrig li sar mill-agenzija Ewropea Eurofound qed juri kif il-haddiema Maltin għandhom l-ogħla rata ta' haddiema li jkunu ghajjenin ħafna meta jmorru lura lejn id-dar wara gurnata xogħol. Hemm imbagħad 17 fil-mija tal-ħaddiema intervistati li qalù li jhossu li l-ħinijiet tax-xogħol li għandhom m'humix adekwati biex jirrikonċiljaw bejn ix-xogħol u l-familja.

Minn dan l-istudju joħrog ukoll li l-ħaddiema Maltin qeqħdin ma' dawk li l-aktar li jhossu li x-xogħol qed jaffettwalhom ħajjithom. L-istudju sar madwar il-pajjiżi tal-Unjoni Ewropea u gew intervistati xejn inqas minn 44,000 ħaddiem.

Fl-istħarrig meta l-ħaddiema kien mistoqsijin kemm huma sodisfatti bil-kundizzjoniet tax-xogħol, Malta giet fis-17-il post bi 11 fil-mija jgħidu li ma tantx huma sodisfatti. Dwar jekk ix-xogħol hux jaffettwa s-saħħha tal-ħaddiema, Malta giet klassifikata fil-ħames post fejn il-ħaddiema qed jgħidu li x-xogħol qed jaffettwalhom saħħithom.

L-aktar pajjiż fejn il-ħaddiema qed jgħidu li x-xogħol qed jaffettwalhom saħħithom hi l-Latvja b'40 fil-mija u wara tīgi Spanja b'38 fil-mija u l-Litwanja u s-Slovenja. Malta ssegwi wara b'36 fil-mija.

L-istħarrig jistaqsi dwar kemm il-ħaddiema kien assenti mix-xogħol fl-aħħar 12-il xahar minħabba ragunijiet ta' saħħha. Malta għebt l-ogħla persentagg ta' ħaddiema assenti b'58 fil-mija ifallu bejn gurnata u 15-il gurnata. Il-ħaddiema Maltin gew klassifikati fit-tieni post b'35 fil-mija. Huma biss il-Griegi li jgħadduna bi 38 fil-mija.

hadmu. Il-ħaddiema Bulgari gabu l-inqas persentagg fejn 23 fil-mija biss hadmu meta kienu morda.

Issir mistoqsija li ħafna jagħmulha spiss. Taħseb li se tkun kapaċi taħdem ix-xogħol li għandek il-lum meta tilhaq l-età ta' 60 sena? Malta giet klasifikata fit-tmien post. 35 fil-mija ta' dawk li wieġbu l-istħarrig qalù li ma jarawx li se jkunu kapaċi jagħmlu x-xogħol li qed jagħmlu illum. Il-Portugiżi u l-Ġermaniżi bi 15 u 18 fil-mija rispettivament huma aktar ottimisti li jibqgħu jaħdmu fix-xogħol li qeqħdin fiha illum meta jilħqu s-60 sena.

Dwar kemm is-sighħat tax-xogħol huma adekwati ma' impenji soċjali u familjari, f'Malta madwar 17 fil-mija jemmnu li mħumiex adekwati.

Mistoqsijin kemm iqattgħu sighħat il-ħaddiema fuq ix-xogħol imħallas u anke mhux imħallas fil-gimgħa naraw li Malta tīgi fit-tieni post b'90 fil-mija jaħdmu bejn 40 u 70 siegħat fil-gimgħa. Huma biss 10 fil-mija li qalù li jaħdmu inqas minn 40 siegħa fil-gimgħa. L-uniku pajjiż li jaqbex lil Malta hu l-Lussemburgu bi 92 fil-mija qed jaħdmu bejn 40 u 70 siegħa fil-gimgħa.

Spiss ikun hemm min jilmenta li mar id-dar u baqa' jaħseb fuq ix-xogħol u din jidher li hi problema sew f'pajjiżna fejn 22 fil-mija isostni li baqgħu jaħsbu u jinkwetaw fuq materji marbuta max-xogħol meta ma kinu qed jaħdmu.

Malta spicċat fir-raba' post. L-gejjha ta' wara x-xogħol hi materja li ukoll kienet trattata. Il-ħaddiema Maltin gew klassifikati fit-tieni post b'35 fil-mija. Huma biss il-Griegi li jgħadduna bi 38 fil-mija.

Dwar jekk ix-xogħol hux qed jaffettwa mill-tagħti l-attenzjoni lill-familja tiegħek, naraw li l-ħaddiema Maltin gew klassifikati fit-tmien post, fejn 12 fil-mija qalù li x-xogħol affettwahom mill-jagħtu l-ħin li jridu lill-familja.

Dwar jekk il-paga hix bizzżejjed naraw li hemm mal-31 fil-mija li qed isibu diffikultajiet jew diffi-kultajiet kbar biex isservihom il-paga. Filfatt Malta giet fid-disa' post tal-pajjiżi tal-Unjoni Ewropea fejn jirrigwarda dawk li qed jgħixu b'mod komdu ħafna b'persentagg ta' 39 fil-mija u 30 fil-mija oħra li qed jgħixu b'mod faċċi.

HADDIEMA GHAJJENIN JISTA' JKUN GHAX JAHD MU AKTAR MINN XOGHOL WIEHED - PROFS GODFREY BALDACCHINO

IT-TORČA tkellmet mal-Professur Godfrey Baldacchino dwar ir-riżultati ta' dan l-istudju. Hu qalilna li "l-ewwelnett dak hu studju li l-Malta qed ipoġġiha f'kuntest Ewropew. Fuq ħafna minn dik id-data Malta qiegħda lejn in-nofs. Aħna f'diversi minn dawk qeqħdin fuq il-medja Ewropea. La l-isfel ħafna u lanqas 'l fuq ħafna."

"Fejn gejna 'l fuq jirriflettu l-attività ekonomika. Għadha kif ħarget l-ahħbar li kellna 5 fil-mija tkabbir fl-ekonomija f'termini reali. Prattikament l-ebda pajjiż Ewropej ma laħaq dan. Jekk jiżdied ix-xogħol tiżid id-domanda u jonqos il-qgħad. Qed nirrikorru għal ħaddiema barranin fejn ġandna 30,000 ħaddiem barranin f'pajjiżna.

"Issa meta jkollok tkabbir hekk se ssib li mhux kulħadd kapaċi jiġi bl-istess mod. Il-Gvern jara kif jgħin lil dawk li mhux ilaħħqu mat-tkabbir ekonomiku qawwi."

Enfasizza li "l-pagi f'ċertu setturi bħal gaming huma qawwija. Hemm 7,000 impieg b'pagi tajbin. Dawn trid thallashom tajjeb biex tattira-hom u jibqgħu f'dik l-industrija. Trid thares lejn x'jingħata f'Londra u postijiet oħra.

"Hemm min għandu salarju ta' €50,000, €80,000 u €100,000 fis-sena. Imbagħad hemm l-estrem l-ieħor li min qiegħed bil-paga minima u minn dawn hawn madwar 3,000 ħaddiem."

Nistaqsuh dwar il-fatt li għandna l-akbar rata ta' ħaddiema li jmorru ghajjen id-dar u qalilna li "r-raguni għalfejnejn ikun hemm eżawriment, jista' jkollu x'jaqsam man-natura tax-xogħol. Jista' jkun jaħdmu f'xogħol ta' bini u manifattura. Il-kostruzzjoni hi industrijha kbira. Il-gebla minnha nifisha hi tqila.... anki l-istess ħidma ggib eżawriment. Jista' jkun ukoll li għandek ħafna Maltin li jagħmlu aktar minn xogħol wieħed. Dan iwassal għal eżawriment." Nistaqsuh dwar x'jara li hi l-akbar sfida għal Malta fix-xhur li gejjin, hu qalilna li "l-akbar sfida hi r-reviżjoni tal-paga minima."